

**Analiza in usmeritve glede
primernega obsega ponudbe
klasičnih in posebnih iger na
srečo v Sloveniji**

Študija je izdelana po naročilu
Ministrstva za finance RS,
JN 4302-14/2007

Glavni izvajalci:

Dr. Hugo Zagoršek

Dr. Marko Jaklič

Dr. Jelena Zorič

Inštitut za preučevanje igralnštva

Ekonomska fakulteta

Univerza v Ljubljani

Ljubljana, avgust 2007

10. Sklep

Dejavnost prirejanja iger na srečo je po eni strani lahko motor gospodarskega in turističnega razvoja, po drugi strani pa ima lahko tudi negativne posledice na družbo. Izziv regulacije je omogočiti razvoj takšnih oblik prirejanja iger na srečo, ki bodo maksimizirale koristi potrošnikov in širše skupnosti (turizem, prihodki, zaposlenost) ter minimizirale negativne posledice na družbo (zasvojenost, dezintegracija skupnosti). Namen študije je bil na osnovi pregleda strokovne literature, analize obstoječega stanja in trendov na področju prirejanja iger na srečo v Sloveniji ter primerjave z drugimi državami podati usmeritve glede nadaljnega razvoja dejavnosti, s posebnim poudarkom na širjenju in prostorski razporeditvi igralnic in igralnih salonov v Sloveniji. V ta namen smo izvedli številne analize in na njihovi osnovi izpeljali priporočila.

Na tem mestu bi poudarili, da **trg prirejanja iger na srečo ni statičen**. Rezultati analiz, predstavljenih v študiji, kažejo, da se je v preteklih petih letih pospešeno razvijal in spreminjal. Vse kaže, da bo tako tudi v prihodnjih letih. Ker gre za močno regulirano dejavnost, so škarje in platno njegovega nadaljnega razvoja predvsem v rokah vlade. Država mora v okviru svoje regulativne funkcije zagotovi takšen obseg in strukturo različnih načinov prirejanja iger na srečo, ki bo na dolgi rok maksimiziral dolgoročne koristi slovenske družbe oziroma pripeljal do maksimalnega gospodarskega razvoja države ob čim manjših negativnih družbenih posledicah. To pomeni, da spodbuja razvoj dolgoročno vzdržne ter svetovno konkurenčne turistične ponudbe s čim bolj zanimivimi in privlačnimi turistično-igralniškimi produkti za tuje turiste in obiskovalce. Obenem mora poskrbeti za kakovostno zadovoljevanje domače povpraševanja po igrah na srečo s takšnimi oblikami in vrstami iger na srečo, ki minimizirajo tveganja za razvoj problematičnega igranja ter minimizirajo odtok domačega denarja v tujino oziroma na internet. Pri tem mora *paziti tudi na družbeno sprejemljivost oziroma kapacitete družbe, da prenese določen obseg igranja iger na srečo*. Priporočila, ki smo jih navedli v tej študiji načeloma sledijo tem usmeritvam in predstavljajo strokovno najbolj primerno pot za povečevanje oziroma maksimizacijo koristi slovenske družbe.

Največja **omejitev študije**, je da ne razpolaga z ustreznimi *empiričnimi podatki o negativnih posledicah igranja*. V Sloveniji namreč do sedaj ni bila izvedena še nobena raziskava, ki bi empirično ocenila stopnjo razširjenosti problematičnega igranja v splošni populaciji ter med obiskovalci igralnic. Prav tako ne razpolagamo z raziskavami glede učinka posameznih oblik igranja na srečo razvoj problematičnega igranja. Na splošno je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami z razvito igralniško dejavnostjo daleč premalo raziskav o katerem koli vidiku igranja iger na srečo, ki bi odločevalcem bile v pomoč pri kreiranju ustrezne ekonomske politike, politike konkurence ter druge regulacije s tega področja. V pričujoči študiji smo si pomagali z izkušnjami iz tujih držav, predstavljenimi v strokovni literaturi. Za prihodnost pa priporočamo spodbujanje večje raziskovalne aktivnosti na tem področju, ali skozi obstoječe mehanizme (npr. ciljni raziskovalni projekti (CRPI)) ali z uvedbo novih mehanizmov (skozi sklad oziroma fundacijo za odgovorno igranje). Ključne prioritete na tem področju so 1) ugotovitev stopnje razširjenosti problematičnega igranja v Sloveniji in njenih regijah z uporabo priznanih mednarodnih vprašalnikov ter na reprezentativnem vzorcu populacije, 2) ugotovitev stopnje razširjenosti problematičnega igranja med obiskovalci igralnic in salonov, 3) identifikacija najbolj »ranljivih« skupin igralcev, 4) analiza razširjenosti in obsega internetnega igranja v Sloveniji. Če bi razpolagali s temi podatki, bi med drugim lahko dosti bolj zanesljivo določili, kateri ukrepi za omejevanje posledic problematičnega igranja so učinkoviti in smiselni, kateri pa niso in jih potrebno spremeniti.

Za konec bi dejali, da je **dejavnost prirejanja iger na srečo v svetovnem vzponu**. V vse več državah se uveljavlja kot sestavni del turistično-zabaviščne ponudbe. Razlogi za to so delno proaktivni, delno reaktivni. Na proaktivni strani igre na srečo postajajo vse bolj družbeno sprejemljiva in legitimna dejavnost, ki lahko prinese znatne ekonomske učinke. Na reaktivni strani pa liberalizacija zakonodaje v sosednjih državah ter razmah internetnega igranja omejuje maneverski prostor držav pri reguliranju te dejavnosti in jih sili v deregulacijo. V nasprotnem primeru namreč trpijo z vsemi negativnimi posledicami nenadzorovanega igranja, brez kakršnih koli pozitivnih posledic prirejanja iger na srečo. Primer zveznih držav v ZDA kaže, kako močan je učinek liberalizacije zakonodaje v nekaterih zveznih državah. Kmalu po tem so jim namreč »kot domine« sledile še vse sosednje države.

Dejstvo je, da zakonsko-politični, tehnološki in socialni trendi, ki so se razvili ob prelomu novega tisočletja zmanjšujejo moč države pri omejevanju oziroma prepovedovanju iger na srečo. Zato **bodo igre na srečo vse bolj prisotne v večini razvitih družb. Vprašanje torej ni več ali naj imamo igre na srečo, ampak kakšne oblike iger na srečo naj imamo, da bodo družbeno čim bolj sprejemljive oziroma čim manj škodljive ter ekonomsko čim bolj uspešne?** Pri tem pa ne smemo samo govoriti o družbeni sprejemljivosti in fiskalnih učinkih te dejavnosti, ampak moramo tudi upoštevati potrebe ljudi, ki si želijo igrati igre na srečo. Te potrebe namreč obstajajo in so enako če ne bolj legitimne, kot so potrebe vseh ostalih interesnih skupin, ki ponavadi sodelujejo v diskusijah povezanih z razvojem iger na srečo.